

Handläggare
Anne Menes
Telefon: 08-508 10 320

Utredning om förutsättningar för sysselsättningsverksamhet inom området socialpsykiatri i stadsdelen

Sammanfattning

Förvaltningen har av Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet fått i uppdrag att utreda om det finns förutsättningar för en sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatri, motsvarande Arbetscentrum, i stadsdelen. Förvaltningen har analyserat behovet av sysselsättning i egna stadsdelen, ekonomiska förutsättningar samt omvärldsbevakning i form av hur många sysselsättningsverksamheter som är valbara i staden. Under utredningen framkom att de flesta av klienterna är nöjda med sin nuvarande verksamhet och inte vill byta samt att det råder en viss överetablering av sysselsättningsverksamheter i staden. Det finns redan ett stort utbud av sådana verksamheter inom rimligt avstånd som tillgodoser behovet. Förvaltningens ekonomiska kalkyler visar dessutom att det blir en väsentlig kostnadsökning med en egen sysselsättningsverksamhet som det inte finns utrymme för i verksamhetsområdets budget. Förvaltningen gör bedömningen att det i nuläget inte finns vare sig underlag eller ekonomiska förutsättningar för att starta en sysselsättningsverksamhet i stadsdelen. Förvaltningen följer dock inflyttningen till området och speciellt utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden och hur detta kan påverka behovet av en sysselsättningsverksamhet i framtiden.

Uppdraget

Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har i samband med verksamhetsplanen 2015 gett förvaltningen i uppdrag att utreda behovet av en sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatri motsvarande Arbetscentrum. Majoriteten har i uppdragsbeskrivningen angett att Arbetscentrum var en viktig verksamhet för många personer med psykiska funktionsnedsättningar i denna grupp och det finns för många en stor risk för isolering och passivitet. Meningsfulla verksamheter för denna målgrupp i stadsdelen är viktigt. Förvaltningen har därför fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för en verksamhet på

Östermalm motsvarande Arbetscentrum för att öka möjligheterna till praktik, studier eller arbete utifrån de behov som brukarna har. Samarbete med landstinget är en viktig del i det arbetet.

Bakgrund

Socialpsykiatrin vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning som har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter inom viktiga livsområden och dessa begränsningar har funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid. Inom socialpsykiatrin kan personer med psykisk funktionsnedsättning få stöd i att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. I socialnämndernas ansvar för målgruppen ingår bland annat att medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning. I samband med införandet av valfrihet inom socialpsykiatrin år 2010 togs ett ersättningssystem fram där utföraren får betalt från beställarna efter den nivå på stödet som den enskilde har. Valfriheten innebär att om en enskild person beviljas sysselsättning kan han eller hon välja fritt inom det utbud av sysselsättningsverksamheter som finns i Stockholms stad. I dagsläget finns ett 30-tal verksamheter. Socialsekreterarna ger den enskilde stöd att hitta lämplig sysselsättning. Idag har ett drygt 60-tal klienter från stadsdelsområdet beviljats sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatrin.

Tidigare bedrev stadsdelsnämnden sysselsättningsverksamheten Arbetscentrum. Verksamheten gick med underskott de senaste åren och stadsdelsnämnden beslutade i samband med verksamhetsplanen 2014 att avveckla verksamheten och dess lokal om 800 kvm och en årshyra på 1 000 000 kronor. Förvaltningen gav deltagare stöd att i hitta annan sysselsättningsverksamhet i staden. Några månader efter beslutet togs i nämnden hade samtliga deltagare en ny sysselsättning. Totalt berördes ca 40 klienter, varav 30 tillhörde den egna stadsdelen.

Förutsättningar och ekonomiska kalkyler

Socialnämnden arbetar för att stadens socialtjänst ska bedrivas utifrån likställighet, rättsäkerhet och med god kvalitet för medborgarna och följer upp stadens socialtjänstverksamhet för att se att medborgarna ska få likvärdiga och lika tillgängliga insatser oavsett var i staden de bor. Som ett led i att följa upp socialtjänsten i staden ger socialnämnden ut en socialtjänstrapport för att ge en samlad bild av hur situationen inom delar av stadens socialtjänst är. Socialtjänstrapporten från år 2013 och underlag till samma rapport 2014 visar att Östermalm har 42 % av socialpsykiatrimålgruppen i biståndsbedömd sysselsättning mot stadens snitt på 34 %. När det gäller beviljade sysselsättningspass per vecka ligger Östermalm något över stadens snitt (2,64 jämfört med stadens 2,44). Ett

sysselsättningspass omfattar tre timmar. Statistiken visar dock inte om personer utöver den biståndsbedömda tiden deltar exempelvis i öppen verksamhet eller studiecirklar.

Förvaltningens individuella uppföljningar, som gjorts tillsammans med klienter, ger en samstämmig bild av att klienterna är nöjda och funnit sig väl till rätta med den sysselsättning som de har idag. De allra flesta klienter har sin sysselsättning i innerstaden. För några klienter innebär förändringen att de fick träna på att åka buss och tunnelbana till andra delar av staden, något som lett till ökad självförtroende och nya sociala kontakter.

Det föreligger inga svårigheter att verkställa beslut om sysselsättning. De allra flesta av klienterna får sitt önskemål om sysselsättningsverksamhet tillgodosett utan dröjsmål. På vissa populära verksamheter kan väntetiden bli några månader. Med utgångspunkt från Karlaplan finns inom en radie om fem kilometer åtta sysselsättningsverksamheter att välja. Inom en radie om tio kilometer finns 22 verksamheter och inom femton kilometer finns 26 verksamheter. Förvaltningens bedömning är att högst fem klienter från stadsdelen skulle vilja byta sysselsättningsverksamhet för att återvända till stadsdelsområdet.

Förvaltningen har räknat på tre ekonomiska kalkyler för förutsättningar för att starta upp en sysselsättningsverksamhet i stadsdelen. Tillgången till ändamålsenliga lokaler i stadsdelen är inte bästa möjliga men Norra Djurgårdsstaden skulle kunna vara ett alternativ. Dock är snitthyrorna höga både i Norra Djurgårdsstaden som i stadsdelen i övrigt. Lokaler i Norra Djurgårdsstaden skulle kunna innebära en längre resväg för klienterna än de har i dag, trots att sysselsättningsverksamheten ligger i en annan del i staden.

Kalkyl ett (bilaga 5a) har utgått ifrån Arbetscentrums deltagarantal om 30 deltagare från den egna stadsdelen samt tio externa, lokaler på Sandhamnsgatan och fyra anställd personal. Kalkyl två (bilaga 5b) utgår från ett deltagarantal om sammanlagt 20 klienter; tio från den egna förvaltningen respektive tio externa med en fiktiv lokal om 200 kvm och med tre personal. Kalkyl tre (bilaga 5c) utgår ifrån ett deltagarantal om tio klienter, fem från den egna förvaltningen och fem externa med 2,5 personal. Förvaltningens bedömning är att det sistnämnda alternativet är det mest sannolika. Beräkningarna visar dock att alla tre kalkylerna innebär merkostnader för förvaltningen, se bilaga.

Socialpsykiatrien ingår i verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg. Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 0,7 mnkr, vilket återfinns inom socialpsykiatrien. I det prognostiserade underskottet ingår årshyra om 1 000 000 kronor vilket avser den uppsagda lokalen på Sandhamnsgatan där Arbetscentrum tidigare hade sin verksamhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialtjänstavdelningen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens uppfattning är att tillgången till sysselsättningsverksamheter är mycket god och en viss överetablering råder. Förvaltningens bedömning är därför att det inte finns behov och förutsättningar för att starta en sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatrien i stadsdelen. Valfrihetssystemet har medfört att det idag finns ett mycket stort utbud av verksamheter att välja bland för den enskilde. De allra flesta av stadsdelens klienter är nöjda med den sysselsättning som de har idag och bara ett fåtal av de 60-tal klienter som har biståndsbedömd sysselsättningsverksamhet önskar byta till en verksamhet i stadsdelen. Det faktiska avståndet från hemmet till sysselsättningen är förhållandevis kort och det går bra att förflytta sig med allmänna kommunikationer om så behövs. De allra flesta har valt en verksamhet i innerstaden. Förvaltningens beräkningar visar att en återuppbyggnad av ny sysselsättningsverksamhet återigen skulle innebära stora ekonomiska svårigheter och konsekvenser för socialpsykiatrien då det inte inryms i budgeten. Förvaltningen följer dock inflyttningen till området och speciellt utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden och hur detta kan påverka behovet av en sysselsättningsverksamhet i framtiden.

Bilagor

- 5a. Ekonomisk kalkyl på 40 klienter (30 egna, 10 externa)
- 5b. Ekonomisk kalkyl på 20 klienter (10 egna, 10 externa)
- 5c. Ekonomisk kalkyl på 10 klienter (5 egna, 5 externa)